

Van: docwerk@rosadoc.be
Aan: veerle.solia@amsab.be
Datum: 12/22/2010 02:36 PM
Onderwerp: RoSa's jaaroverzicht en Beste Wensen

[Klik hier als deze mail niet goed leesbaar is.](#)

RoSa's jaaroverzicht

Om het jaar 2010 in stijl af te sluiten, stelt RoSa u naar goede gewoonte haar jaaroverzicht voor met markante gebeurtenissen voor vrouwen.

Januari

2010 was het jaar waarin een aantal ambitieuze vrouwen erin slaagden het [glazen plafond](#) te doorbreken. Zo is één topambtenaar op vier nu al een vrouw. Vier jaar geleden was dat nog maar één op tien. Toch blijven veel vrouwen erg pessimistisch wat hun gelijke kansen op de arbeidsmarkt betreft. Ze krijgen minder carrièrekansen en worden afgestraft voor een zwangerschap. Een onderzoek van de Universiteit Hasselt toont dat één op vijf zwangere vrouwen of kersverse moeders in ons land problemen op het werk ondervindt. Een duidelijk voorbeeld dat er niet alleen een glazen plafond bestaat, maar ook een sticky floor.

Februari

Tijdens de Londen Fashion Week in februari oogstte ontwerper Mark Fast veel lof met zijn '[dikke' modellen](#). Ook verder in het jaar kregen "modellen met een maatje meer" (nou ja) aandacht. Zo lanceerde een damesblad in april de wedstrijd Size Up Model 2010. Een maand later deed een gefotoshopte afbeelding stof opwaaien, niet omdat de ronding teveel werd weggeretoucheerd maar omdat een graatmager model wat dikker werd gemaakt om er gezonder uit te zien. Jammer genoeg moesten we ook dit jaar lezen dat het aantal meisjes met anorexia is toegenomen. Dat een meisje met een extreem smalle wespentaille in december werd verkozen tot America's next topmodel is alleszins niet het juiste signaal...

Nog in februari konden we vernemen dat de commissie Rechten van de vrouw en gendergelijkheid binnen het Europees Parlement gaat voor de verplichte invoering van twintig weken [moederschapsverlof](#) met behoud van loon in heel Europa. Voor vaders wordt twee weken vaderschapsverlof geëist. In België geldt momenteel een periode van vijftien weken moederschapsverlof. Belgische vaders hebben al recht op 10 dagen vaderschapsverlof. Het Vrouwen Overleg Komitee verdedigt in een persbericht de noodzaak van voldoende zwangerschapsverlof, maar geeft de voorkeur aan het wegwerken van de kloof tussen moederschaps- en vaderschapsverlof. Het VOK vraagt ook een genderneutrale invulling van vaderschapsverlof zodat ook lesbische meemoeders er gebruik van kunnen maken. In oktober werd het voorstel van de commissie Rechten van de vrouw en gendergelijkheid in de voltallige vergadering gestemd. In december bleek echter dat de ministers van werk dit plan niet zien zitten. Daardoor komt er op korte termijn geen verlenging van het moederschaps- en vaderschapsverlof in de Europese Unie. Voor zelfstandigen was er wel goed nieuws. Sinds 4 augustus hebben zelfstandige ondernemers in de EU-lidstaten recht op een uitkering van minimaal veertien weken, als ze met zwangerschapsverlof gaan.

Maart

Naar aanleiding van de [Internationale vrouwendag](#) op 8 maart organiseerde Amnesty International in Brussel een flashmob om aandacht te vragen voor het probleem van moedersterfte. Iedere minuut sterft er ergens in de wereld een vrouw terwijl ze een kind het leven schenkt, als gevolg van een gebrek aan middelen of zorg. Gelukkig zien we dat in vele ontwikkelingslanden de moedersterfte eindelijk terugloopt. In geïndustrialiseerde landen als de VS, Canada en Denemarken is ze verrassend gestegen. Het is natuurlijk wel nog altijd veel veiliger om in die landen te bevallen dan in pakweg Nigeria. Ook voor de VN is het aanpakken van dit probleem een topprioriteit. Naar aanleiding van de top over 10 jaar millenniumdoelstellingen in september, lanceerde de VN een wereldwijde campagne om de komende vijf jaar het leven van zestien miljoen moeders en kinderen te redden.

Ook in maart schorste de Raad van State het [algemene hoofddoekenverbod](#) in het gemeenschapsonderwijs. Dat hoofddoekenverbod kwam er nadat de directie van het Koninklijk Atheneum Antwerpen vorig jaar besliste hoofddoeken uit haar school te weren. In de polemiek die daarop volgde, werd een hoofddoekenverbod voor heel het gemeenschapsonderwijs afgekondigd. Deze beslissing werd nu dus door de Raad van State geschorst.

Scholen kunnen wel nog steeds individueel beslissen om een hoofddoekenverbod in te stellen. In november stelden de Rondetafels van de Interculturaliteit hun eindrapport voor. Eén van de opvallendste aanbevelingen daarin is dat zij hoofddoeken vanaf het vierde jaar middelbaar willen toelaten. Wordt dit het Belgische compromis dat deze heikele kwestie beslecht?

26 maart was het weer Equal Pay Day, de dag waarop het [loonverschil tussen mannen en vrouwen](#) wordt aangekaart. Volgens Zijkant en het ABVV ligt de loonkloof nog steeds op 23% in België. Volgens het gender wage gap report van de OESO ligt de loonkloof in geïndustrialiseerde landen op 17,6%. Amerikaanse vrouwen zijn nog verder van huis. In november moest president Obama een nederlaag slikken toen de "Paycheck Fairness Act", een wetsvoorstel dat maatregelen bevat om gelijke salarissen te bewerkstelligen voor mannen en vrouwen die hetzelfde werk doen, twee stemmen tekort kwam in de Senaat.

April

Op 1 april was er goed nieuws voor Belgische leraren en ambtenaren die ook ouders zijn. Vanaf dan mogen ook zij het [ouderschapsverlof](#) opnemen tot hun kind 12 jaar is. Het ouderschapsverlof wordt steeds populairder met 25% meer aanvragen. Vooral bij vaders die ouderschapsverlof willen opnemen, zagen we dit jaar een spectaculaire stijging. Wel blijven moeders in de meerderheid: driekwart van alle ouderschapsverloven wordt aangevraagd door vrouwen.

In dezelfde maand keurde de Kamer van Volksvertegenwoordigers het boerkaverbod goed. Daarmee is België het eerste land ter wereld dat zo'n initiatief neemt. De wet moet nog wel in de senaat gestemd worden. Ook in Spanje en Frankrijk werden dit jaar soortgelijke voorstellen gestemd. Vanuit verschillende hoeken kwam er protest tegen het wetsvoorstel. Het wordt discriminerend genoemd en het houdt volgens de proteststemmen een schending in van het recht op de vrijheid van expressie en religie.

Nog in april vierden we [twintig jaar Belgische abortuswet](#). Naar aanleiding van die verjaardag flakkerde de discussie weer op tussen voor- en tegenstanders van de wet. Ook internationaal was het thema "abortus" niet weg te branden uit de media. Zo vond Human Rights Watch de Ierse abortuswetgeving te streng. Op basis van interviews ontdekte de organisatie dat in geen enkel geval waar een legale abortus mogelijk was, de zwangerschap ook echt werd afgebroken. In december kreeg de mensenrechtenorganisatie gelijk toen het Europees Hof voor de Rechten van de Mens Ierland veroordeelde omdat het abortus had verboden aan een vrouw die aan kanker leed.

Spanje kreeg ondanks massaal protest van de katholieke kerk een nieuwe abortuswetgeving. Vrouwen kunnen er nu tot de veertiende week van het zwangerschap vrij tot een abortus overgaan. In uitzonderlijke gevallen kan het zelfs tot de 22ste week.

Mei

In mei vierde de pil haar gouden jubileum. In 1960 zorgde de introductie van de anticonceptiepil voor een revolutie. 50 jaar later is ze nog steeds één van de belangrijkste [anticonceptiemiddelen](#). 51% van de vrouwen gebruikt ze. Nog op het vlak van anticonceptie bleek uit cijfers van het RIZIV dat het aantal sterilisaties bij vrouwen de jongste tien jaren is gehalveerd. Dat heeft te maken met de betere beschikbaarheid van langdurig werkende anticonceptiemiddelen zoals het spiraaltje.

Juni

In juni zijn we nog eens met z'n allen naar de stembus getrokken. Het [aantal rechtstreeks verkozen vrouwen](#) is zowel in de Kamer van Volksvertegenwoordigers als in de Senaat lichtjes gestegen. Van de 40 rechtstreeks te verkiezen senatoren zijn er 17 vrouwen. In de Kamer is dat 59 vrouwen op een totaal van 150 volksvertegenwoordigers. Dat betekent 40% vrouwen in ons federaal parlement. Door de moeilijke regeringsonderhandelingen en het spel van opvolgers liggen de verhoudingen voor deze legislatuur wel nog niet helemaal vast. [Internationaal](#) scoort België, met dank aan onze quotawetten, overigens best goed als het op de vertegenwoordiging van vrouwen in parlementen aankomt. Volgens de InterParliamentary Union ligt het gemiddelde wereldwijd op 18,8%. Er is slechts één land waar er meer vrouwen dan mannen in het nationale parlement zetelen, Rwanda.

Augustus

In augustus bereikte ons het gruwelijke nieuws dat militieleden in het [conflictgebied in Oost-Congo](#) dagenlang honderden vrouwen hebben verkracht. Verkrachtingen vinden in Oost-Congo al jaren op grote schaal plaats, maar de hulpverleners noemen deze feiten, zelfs naar lokale maatstaven, ongewoon. Gezagsdragers wereldwijd

waren er dan ook als de kippen bij om het seksueel geweld op vrouwen te veroordelen. Dergelijke berichten over verkrachtingen in Oost-Congo waren jammer genoeg het hele jaar door te lezen.

September

Om leerkrachten die genderbewust willen lesgeven wat sterker in hun schoenen te doen staan, lanceerde RoSa bij de start van het nieuwe schooljaar www.genderindeklas.be. Gender in de klas is een praktische site voor leerkrachten en al wie met onderwijs bezig is. Je vindt er tips en inspiratie, materiaal om direct mee aan de slag te gaan in de klas en genderscreeningsinstrumenten. Het onderwijs is overigens in een snel tempo aan het feminiseren. In januari 2009 waren er in het lager onderwijs al 77 procent vrouwelijke leerkrachten en in het secundair 58 procent.

Oktober

Ook voor de VN was 2010 een belangrijk jaar op het vlak van de strijd voor meer gendergelijkheid. Zo werd in oktober de tiende verjaardag van de belangrijke [VN-resolutie 1325](#) gevierd. Deze resolutie erkende voor het eerst dat vrouwen een actieve rol te spelen hebben in preventie, beheersing en oplossing van gewapende conflicten. Ze roept internationale vredesorganisaties op om vrouwen volop te betrekken bij conflictoplossing, vredeshandhaving en vredesopbouw. VN-resolutie 1325 erkent ook het bestaan van specifiek geweld gericht tegen vrouwen en meisjes in gewapende conflicten en de gevolgen ervan voor duurzame vrede en ontwikkeling. De VN had dit jaar ook speciale aandacht voor [Beijing 15+](#) en voor [tien jaar millenniumdoelstellingen](#). Het grote nieuws vanuit de VN dit jaar was de oprichting in september van het vrouwenagentschap UN WOMEN dat geleid wordt door de voormalige president van Chili Michelle Bachelet.

Waar we in België er maar niet in slagen om een regering op de been te krijgen en er zelfs aan Vlaamse kant maar één vrouw (Caroline Gennez) aan de onderhandelingstafel zit, lukt dat in andere landen beduidend vlotter. Zo kreeg Costa-Rica in februari met Laura Chinchilla een eerste vrouwelijke president. In juni kregen Australië en Slowakije een eerste vrouwelijke premier en in oktober werd in Brazilië Dilma Rousseff als eerste vrouwelijke president verkozen.

Volgens de jaarlijks in oktober gepubliceerde Global Gender Gap Index van het Wereld Economisch Forum, heeft België het dit jaar goed gedaan op het vlak van gendergelijkheid. Ons land maakt op de ranglijst een sprong van plaats 33 naar de 14de stek. Daartegenover staat wel dat het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen 20 % meer klachten te verwerken kreeg. Vooral het aantal klachten over ongelijkheid op het werk nam een hoge vlucht. Opvallend is dat 38 procent van die werkgerelateerde klachten over zwangerschap gaan. Vrouwen dienden ook veel klachten in over ontslagen en mannen over discriminatie bij een aanwerving.

November

11 november was het naar jaarlijkse gewoonte de [nationale vrouwendag](#). Dit jaar werd die uitzonderlijk in een volledig nieuw jasje gestoken. Het werd een denkdag over de toekomst van het feminisme. Centraal stonden de impact van de globalisering, het intercultureel samenleven en het belang van mannen binnen de vrouwenbeweging.

Ook voor de Katholieke kerk was 2010 een bewogen jaar, ook op het vlak van vrouwenrechten. Zo klinkt de kreet om vrouwelijke priesters toe te laten steeds luider. Tijdens een pausbezoek aan Londen werd de kerkleider geconfronteerd met posters met een oproep om ook vrouwen tot priester te wijden. Verrassender was dat naar aanleiding van het verschijnen van zijn boek, de paus voor de eerste maal condoomgebruik door prostituees gerechtvaardigd ziet als het gaat om het terugdringen van het risico van HIV-infectie.

25 november was het weer de [VN-Dag voor de Uitbanning van Geweld tegen Vrouwen](#). Dit jaar vestigde deze witte-lintjescampagne er o.a. de aandacht op dat geld en bezittingen wapens kunnen zijn in de huiselijke sfeer. Uit een recent onderzoek aan het UZ Gent blijkt dat 2,2 procent van de ondervraagde vrouwen met partnergeweld werd geconfronteerd tijdens de zwangerschap. Bij een onderzoek in het ziekenhuis St-Pieter in Brussel was dat zelfs 11 procent. Daarom werd in februari de website www.geweldenzwangerschap.be gelanceerd. Dat geweld tegen vrouwen brandend actueel blijft, blijkt uit het feit dat het Europees Parlement in september een petitie lanceerde die een 'Europees jaar van de strijd tegen geweld op vrouwen' vraagt. "In veel landen is geweld op vrouwen geen misdaad. Sla een man op straat en je wordt gestraft, sla een vrouw in je huis en je gaat vrijuit", zeggen de initiatiefnemers. Volgens hen krijgen zeker 62 miljoen Europese vrouwen in hun leven rechtstreeks te maken met fysiek geweld. In België heeft volgens Amnesty International 1 op 5 vrouwen te maken gehad met huiselijk geweld.

De koude november- en decembermaanden lieten ons land opnieuw kennismaken met de problematiek van de

opvang van [asielzoekers](#). Eerder dit jaar stelde de Nederlandstalige Vrouwenraad samen met haar Franstalige tegenhanger een rapport voor waarin werd uitgehaald naar de genderblindheid van het huidige asiel-en vluchtelingenbeleid. Het rapport stelde dat vrouwelijke asielzoekers een andere aanpak nodig hebben.

December

Ook dit jaar was 1 december [wereldaidsdag](#). Buiten het feit dat de paus voor de eerste keer het gebruik van een condoom gerechtvaardigd vond in de strijd tegen deze ziekte, was er ook minder leuk nieuws. Zo zijn in Zuid-Afrika 1 op 3 zwangere vrouwen besmet met het HIV virus en is aids volgens de VN wereldwijd de belangrijkste ziekte- en doodsoorzaak bij vrouwen tussen 15 en 49 jaar. Ondanks deze onheilsberichten gelooft UNICEF dat een aidsvrije generatie mogelijk is als we ons concentreren op de meest achtergestelde gemeenschappen.

De zevende Marie Popelin-prijs, om de vijf jaar uitgereikt door de Nederlandstalige Vrouwenraad, gaat naar Anita Purnal. Net terug van haar vierentwintigste reis naar Afghanistan, kreeg Purnal deze onderscheiding voor haar inzet en engagement voor het reilen en zeilen van onder meer het Vrouwenhuis in Istalif. Haar inspanningen hebben ontegensprekelijk geleid naar een verbetering van de situatie van meisjes en vrouwen en naar de, weliswaar moeizame, opbouw van gelijke kansen m/v in een zwaar geteisterd land.

SAMV is dood, lang leve "Ella"! Het Steunpunt Allochtone Meisjes en Vrouwen gaat vanaf december door het leven als "Ella, kenniscentrum voor gender en etniciteit".

Het voltallige RoSa team wenst iedereen fijne feestdagen en een boeiend 2011.

© [2010 RoSa, vzw](#) - Bibliotheek, Documentatiecentrum en Archief voor Gelijke Kansen m/v, Feminisme en Vrouwenstudies